

ДІЯЛЬНІСТЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

К.В. Песоцька, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Н.А. Цікановська, к.е.н., доцент

Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи»

Глобалізація світової економіки знаменується нарощенням банківського капіталу, укрупненням фінансових інститутів й загостренням конкуренції в банківському секторі.

Інтеграція та розвиток промисловості сприяють зростанню мобільності капіталів. Саме тому на сьогоднішній день швидко розвиваються транснаціональні банки (ТНБ) – кредитно-фінансові комплекси універсального типу, з широкою мережею зарубіжних філій, відділень, представництв, агентств, що контролюють валютні і кредитні операції на світовому ринку, основні посередники в міжнародному русі позикового капіталу [1].

Транснаціональні банки відіграють важливу роль в процесі консолідації банківського та промислового капіталу і прагнуть до подальшої економічної експансії. Такі банки акумулюють кошти в різних валютах, здійснюють кредитні операції, зокрема фінансують виробництво і зовнішню торгівлю, розвивають значні за обсягами довірчі операції, проводять фінансове, консультативне й інформаційне обслуговування транснаціональних компаній різних секторів економіки у своїй країні та за кордоном, здійснюють операції з цінними паперами на світовому ринку тощо.

Для діяльності транснаціональних банків характерна велика частка міжнародних операцій, глобальний характер діяльності, універсальність та широкий спектр послуг. Основними їхніми клієнтами є транснаціональні компанії, державні інституції та міжнародні організації.

З кожним роком перелік операцій ТНБ зростає. Якщо раніше операціями щодо залучення вкладів клієнтів займалися національні банки, то на сьогоднішній день ТНБ охоплює всі види заощаджень, починаючи з урядових і закінчуючи дрібними вкладами. Акумулюючи капітал в одній країні, вони переводять його в інші країни для отримання максимально можливого прибутку.

На сьогоднішній день лідерські позиції на світовому ринку займають ТНБ Південно-Східної Азії та Англії. У рейтингу, складеному Банком міжнародних розрахунків, найбільшими банками світу за показником ринкової капіталізації (2015 р.) є Industrial & Commercial Bank of China (ICBC), China Construction Bank, Agricultural Bank of China, Bank of China, JPMorgan Chase, HSBC Holdings та ін. [2].

Сучасні тенденції розвитку світової економіки і процеси глобалізації викликають необхідність інтеграції українських банків в світову економічну систему.

В Україні ТНБ в основному відкривають свої відділення у вигляді представництв, тому що український ринок є досить нестабільним і ризикованим, тому транснаціональному банку насамперед необхідний ретельний аналіз структури і тенденцій розвитку українського фінансового ринку.

На сьогоднішній день в Україні працює 96 банків. Зокрема 38 банків з іноземним капіталом, з них зі 100 % іноземним капіталом 17 банків.

Станом на 1 січня 2017 року в першу десятку найбільших банків України по розміру власного капіталу входять п'ять банків з участю іноземного капіталу: Укрсоцбанк, Райффайзен Банк Аваль, Промінвестбанк, УкрСиббанк, ІНГ Банк Україна [3]. Характерною особливістю останніх років стала тенденція до купівлі іноземними банками вже існуючих банківських установ на українському фінансовому ринку.

Внаслідок розглянутого сучасного стану української банківської системи, можна говорити про те, що залучення додаткових фінансових ресурсів в економіку України сьогодні частково забезпечується за рахунок діяльності іноземних транснаціональних банків. Активна діяльність ТНБ на території України впливає на підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних фінансових організацій.

Для забезпечення підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних банків на міжнародному ринку банківських послуг можуть бути використані заходи щодо: розширення видів банківських послуг і подальше підвищення якості обслуговування, відкриття закордонних дочірніх організацій, філій і представництв, вдосконалення банківського нагляду та контролю, адаптації українського законодавства до поточних умов функціонування банківських інститутів з урахуванням глобалізації, посилення ступеня захищеності інтересів зарубіжних вкладників, підвищення рівня ефективності валютного контролю та регулювання, боротьби з відмиванням доходів і нелегальним вивезенням капіталу з країни, уніфікації правил ділової етики як для учасників фінансового ринку, так і для банків.

Таким чином, в сучасних умовах, пріоритетними завданнями розвитку вітчизняної банківської системи повинно стати підвищення її ролі, як у вітчизняній економіці, так і на міжнародному рівні, збільшення ступеня довіри до національних банків, зростання ефективності банківського сектора.

Перелік посилань:

1. Дурицька Г. В. Сучасні тенденції транснаціоналізації та їхній вплив на економіку України / Г. В. Дурицька // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2013. – № 2. – С. 39-45.
2. Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bis.org/statistics/index.htm>.
3. Офіційний сайт журналу Insurance TOP [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/ratings/banks/16/12/2>.

ПОРІВНЯЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Є.С. Подаков, к.е.н., доцент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Загострені суспільно-політичні процеси, які сьогодні відбуваються в Україні, а відповідно і економічні, призвели до надзвичайно важливого моменту в історії нашої країни: Україна чітко визначилась із зовнішньополітичним та зовнішньоекономічним курсом, яким є європейська інтеграція. При цьому Європа робить чіткі кроки назустріч, завдяки чому стає реальним підписання угоди про асоціацію. Але повноцінна європейська інтеграція передбачає важку працю і реальні реформи, які не можливі без відповідного законодавчого забезпечення. Економічна складова цього процесу, на нашу думку, передбачає певні складнощі з огляду на суттєву різницю в структурі економічних систем Європейського Союзу (ЄС) та України [1]. Необхідним є поступове зближення, гармонізація законодавства, завдяки чому наша держава зможе повноцінно влитися у економічні процеси, які відбуваються у ЄС, із збереженням власних економічних інтересів та фінансової безпеки. Одним із найбільш вагомих кроків у цьому напрямку є гармонізація податкової та митної політики, особливо щодо адміністрування непрямих податків, які займають одне із ключових місць в податкових системах України та країн ЄС.

Податок на додану вартість (ПДВ) займає одне з ключових місць у податкових системах більшості країн Європейського союзу. Введення в 1967 р. ПДВ оцінюється всіма фінансовими експертами як одне з суттєвих досягнень цього співтовариства. Виходячи з перспективи євроінтеграції, необхідним є визначення основних критеріїв, яким повинно відповідати законодавство України щодо регулювання сплати ПДВ з метою його гармонізації із законодавством ЄС. Країни ЄС досягли чи не найбільших успіхів на шляху до удосконалення адміністрування непрямих податків. З огляду на це, наша країна повинна пройти поступово процес гармонізації із податковим законодавством ЄС. Необхідність проведення такої гармонізації передбачено, зокрема, Законом України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС» від 21 листопада 2002 р. № 228 [2].

Вступ будь-якої держави до ЄС залежить від того, наскільки той чи інший суб'єкт може прийняти інтеграційне законодавство цієї міжнародної організації. Процес узгодження податків з обороту в рамках ЄС, на основі ПДВ, який було запроваджено директивами 1967 року, вийшов на новий етап після прийняття Шостої Директиви (77/3888/ЕЕС) від 16 травня 1977 р., яка визначила основні елементи механізму адміністрування податку на додану вартість у країнах ЄС. Зокрема, цією директивою передбачено, що пільги по сплаті ПДВ можна поділити на дві категорії. До першої відносяться звільнення товарів і послуг, що надаються в інтересах суспільства (медичні, навчальні, релігійні послуги; товари та послуги, пов'язані з соціальним забезпеченням тощо). До другої категорії відносяться пільги, які надаються з метою сприяння розвитку фінансового сектору, оптимізації адміністративних витрат при справлянні ПДВ (оренда та лізинг майна; страхування, надання кредитів та депозитів, розрахунково-касове обслуговування; операції з валютою, банкнотами, монетами; з акціями; управління інвестиційними фондами тощо). Враховуючи процес європейської інтеграції України, будь-які спроби скасування ПДВ або заміни його на податок з обороту видаються недоречними, оскільки саме ПДВ є одним з найважливіших елементів податкових систем країн ЄС, а його справляння передбачено відповідними директивами.